

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 16 Απριλίου 2024
(OR. en)

9013/24

Διοργανικός φάκελος:
2024/0094(NLE)

SCH-EVAL 64
SCHENGEN 23
FRONT 134
MIGR 183
VISA 59
IXIM 117
DATAPROTECT 183
ENFOPOL 189
COMIX 186

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	16 Απριλίου 2024
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2024) 174 final
Θέμα:	Πρόταση ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για τον κύκλο Σένγκεν 2024/2025

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2024) 174 final.

συνημμ.: COM(2024) 174 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 16.4.2024
COM(2024) 174 final

2024/0094 (NLE)

Πρόταση

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τον κύκλο Σένγκεν 2024/2025

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Παρά τα στέρεα θεμέλιά του, ο χώρος Σένγκεν χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα (στο εξής: χώρος Σένγκεν) παραμένει εκτεθειμένος σε προκλήσεις που δεν περιορίζονται στο έδαφος ενός μόνο κράτους μέλους. Το 2023 ο χώρος Σένγκεν εξακολούθησε να αντιμετωπίζει αρκετά πιεστικά τρωτά σημεία, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, σε βασικούς τομείς του συστήματος Σένγκεν που απαιτούν αποτελεσματική κοινή αντίδραση.

Οι προσπάθειες που καταβλήθηκαν τα τελευταία χρόνια για την ενίσχυση του πλαισίου διακυβέρνησης έχουν θέσει τα θεμέλια για συντονισμένη δράση μεταξύ των κρατών μελών και σε επίπεδο Ένωσης. Η έκθεση του 2024 για την κατάσταση του Σένγκεν καταδεικνύει τη συνεχή δέσμευση της Επιτροπής για την ενίσχυση της διακυβέρνησης του χώρου Σένγκεν. Η έκθεση, με την οποία αρχίζει ο κύκλος Σένγκεν 2024-2025, χρησιμεύει ως βασικός πόρος για τη λήψη πολιτικών αποφάσεων και για την επιχειρησιακή παρακολούθηση τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Με βάση τις αξιολογήσεις Σένγκεν που διενεργήθηκαν το 2023, η έκθεση παρέχει επισκόπηση της τρέχουσας κατάστασης του χώρου Σένγκεν, αποτιμά την πρόοδο κατά την ολοκλήρωση του ετήσιου κύκλου διακυβέρνησης και επισημαίνει τους τομείς προτεραιότητας που χρήζουν περαιτέρω προσοχής.

Η διασφάλιση της ορθής λειτουργίας του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα μεταξύ των κρατών μελών αποτελεί κοινό εγχείρημα και επιμεριζόμενη ευθύνη που απαιτεί συνεκτική και συντονισμένη προσέγγιση. Μολονότι η διακυβέρνηση του χώρου Σένγκεν ενισχύθηκε με την έναρξη του πρώτου κύκλου Σένγκεν το 2022, εξακολουθεί να στερείται πλαισίου όσον αφορά τον προσδιορισμό και την υλοποίηση των προτεραιοτήτων με βάση την κοινή κυριότητα και τη συλλογική ευθύνη όλων των κρατών μελών. Το αποτέλεσμα είναι συχνά ο περιορισμένος συντονισμός και η συχνή έλλειψη κοινής εφαρμογής των κανόνων Σένγκεν, που οδηγεί σε μονομερή δράση και κατακερματισμένα μέτρα. Η έλλειψη αυτού του δομημένου πλαισίου μειώνει την ικανότητα του ετήσιου κύκλου Σένγκεν να διαφυλάσσει και να ενισχύει την ακεραιότητα του χώρου Σένγκεν.

Σύμφωνα με τη μελλοντική πορεία που ανακοινώθηκε στην έκθεση του 2023 για την κατάσταση του Σένγκεν, η έκθεση του 2024 συνοδεύεται κατά συνέπεια από πρόταση της Επιτροπής για σύσταση του Συμβουλίου. Στόχος της παρούσας πρότασης σύστασης του Συμβουλίου είναι να επικεντρωθεί σε επιλεγμένα θέματα για τα οποία απαιτούνται οι επιμέρους ενέργειες των κρατών μελών καθώς και η συλλογική δράση στο πλαίσιο της εντολής του Συμβουλίου Σένγκεν, σύμφωνα με τις υφιστάμενες πρωτοβουλίες πολιτικής για θέματα Σένγκεν. Με βάση τις προτεραιότητες που προσδιορίζονται στην έκθεση του 2024 για την κατάσταση του Σένγκεν, η Επιτροπή προτείνει να επικεντρωθεί η σύσταση του Συμβουλίου στα εξής:

- εδραίωση του πλαισίου διακυβέρνησης Σένγκεν·
- ενίσχυση της ετοιμότητας, της ασφάλειας και της ανθεκτικότητας των εξωτερικών συνόρων·
- επιτάχυνση της ψηφιοποίησης του χώρου Σένγκεν·
- εντατικοποίηση των μέτρων κατά του διασυνοριακού εγκλήματος και των μη επιτρεπόμενων μετακινήσεων· και

- συμβολή στη δημιουργία ενός αποτελεσματικού συστήματος της ΕΕ για τις επιστροφές.

Η παρούσα πρόταση σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με τον χώρο Σένγκεν προορίζεται ως συμβολή στην επικείμενη σύνοδο του Συμβουλίου Σένγκεν στις 13/14 Ιουνίου 2024, στη διάρκεια της οποίας το Συμβούλιο αναμένεται να συμφωνήσει σχετικά με τις προτεραιότητες του επερχόμενου κύκλου Σένγκεν 2024/2025. Η εφαρμογή της παρούσας σύστασης θα πρέπει να παρακολουθείται από το Συμβούλιο, με τα κράτη μέλη, την Επιτροπή και τους αρμόδιους οργανισμούς ΔΕΥ να υποβάλλουν τακτικά εκθέσεις σχετικά με συγκεκριμένους άξονες εργασίας. Τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων αξιολόγησης και παρακολούθησης του Σένγκεν θα ενσωματωθούν σε αυτή τη διαδικασία.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Η παρούσα σύσταση επιδιώκει την επιτάχυνση της αποτελεσματικής εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν με συντονισμένο τρόπο.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Η παρούσα σύσταση επιδιώκει να συμβάλει θετικά σε έναν πλήρως λειτουργικό και ανθεκτικό χώρο Σένγκεν, διευκολύνοντας την απεριόριστη κυκλοφορία 425 εκατομμυρίων και πλέον ατόμων. Η παρούσα σύσταση συνάδει με άλλες πολιτικές της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν την ασφάλεια και τη μετανάστευση, και συγκεκριμένα το σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο και τη στρατηγική για την Ένωση Ασφάλειας.

2. **NΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ**

- **Νομική βάση**

Η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), και ιδίως το άρθρο 77 παράγραφος 2 στοιχεία α), β), δ) και ε) και το άρθρο 79 παράγραφος 2 στοιχείο γ), καθώς και το άρθρο 292 πρώτη και δεύτερη περίοδος.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Το άρθρο 292 της ΣΛΕΕ παρέχει στο Συμβούλιο το δικαίωμα να διατυπώνει συστάσεις. Σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη, το Συμβούλιο αποφασίζει έπειτα από πρόταση της Επιτροπής σε όλες τις περιπτώσεις στις οποίες οι Συνθήκες προβλέπουν την έκδοση πράξεων μετά από πρόταση της Επιτροπής.

Αυτό ισχύει στην παρούσα κατάσταση, δεδομένου ότι η διασφάλιση συντονισμένης προσέγγισης όσον αφορά τις κοινές προτεραιότητες που έχουν αντίκτυπο στη λειτουργία του χώρου Σένγκεν δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη, αν ενεργούν μεμονωμένα, και μπορεί να επιτευχθεί καλύτερα στο επίπεδο της Ένωσης.

- **Αναλογικότητα**

Η παρούσα πρόταση αποσκοπεί στη διασφάλιση της έγκρισης συντονισμένων μέτρων ώστε να αποφευχθεί η ασυνεπής και κατακερματισμένη εφαρμογή των προτεραιοτήτων σε επίπεδο Σένγκεν. Η πρόταση δεν υπερβαίνει ό,τι είναι αναγκαίο και αναλογικό για την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Άνευ αντικειμένου.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας**

Άνευ αντικειμένου.

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Άνευ αντικειμένου.

- **Συλλογή και χρήση εμπειρογνώσεως**

Άνευ αντικειμένου.

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Άνευ αντικειμένου.

- **Καταλληλότητα και απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου**

Άνευ αντικειμένου.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρόταση δεν θα δημιουργήσει νέες απαιτήσεις χρηματοδότησης και θα στηρίζει την αποτελεσματική εκτέλεση των κονδυλίων της ΕΕ, διασφαλίζοντας στρατηγική ιεράρχηση προτεραιοτήτων σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Η εφαρμογή της προτεινόμενης σύστασης απαιτεί στενή παρακολούθηση από το Συμβούλιο και την Επιτροπή, η οποία θα αποτελέσει βασικό μέρος του κύκλου Σένγκεν 2024-2025. Τον Δεκέμβριο του 2024 το Συμβούλιο θα πρέπει να προβεί σε απολογισμό της προόδου που έχει σημειωθεί και η Επιτροπή θα πρέπει να αναφερθεί στο επίπεδο εφαρμογής της σύστασης στην έκθεση του 2025 για την κατάσταση του Σένγκεν.

Πρόταση

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**για τον κύκλο Σένγκεν 2024/2025**

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 77 παράγραφος 2 και το άρθρο 79 παράγραφος 2 στοιχείο γ), σε συνδυασμό με το άρθρο 292 πρώτη και δεύτερη περίοδος,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η δημιουργία του χώρου Σένγκεν χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα (στο εξής: χώρος Σένγκεν) είναι ένα από τα κύρια επιτεύγματα της Ένωσης. Η εύρυθμη λειτουργία του χώρου Σένγκεν αποτελεί κοινό στόχο που βασίζεται στην αποτελεσματική και αποδοτική εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν, στο ισχυρό πλαίσιο διακυβέρνησης και στο υψηλό επίπεδο αμοιβαίας εμπιστοσύνης.
- (2) Από το 2022 η Επιτροπή αξιολογεί την κατάσταση του χώρου Σένγκεν στην ετήσια έκθεσή της για την κατάσταση του Σένγκεν. Εγκαινιάζοντας τον κύκλο Σένγκεν 2024-2025, η Επιτροπή ενέκρινε την έκθεση του 2024 για την κατάσταση του Σένγκεν στις 16 Απριλίου 2024, προσδιορίζοντας τις προτεραιότητες που απαιτούν πολιτική και επιχειρησιακή παρακολούθηση στο πλαίσιο του κύκλου Σένγκεν.
- (3) Με βάση την πρόοδο που σημειώθηκε το 2023 όσον αφορά την εδραίωση της διακυβέρνησης Σένγκεν, το πλαίσιο αυτό πρέπει να ενισχυθεί ώστε να βελτιωθεί ο καθορισμός και η παρακολούθηση των κοινών προτεραιοτήτων για τον χώρο Σένγκεν μέσω της αυξημένης ανάληψης πολιτικής ευθύνης απ' όλα τα κράτη μέλη και ευθύνης σε επίπεδο ΕΕ. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, είναι σκόπιμο να καθοριστούν και να εφαρμοστούν ετήσιες προτεραιότητες σε επίπεδο Σένγκεν, οι οποίες θα στηρίζουν τα κράτη μέλη και θα συμπληρώσουν τις επιμέρους προσπάθειές τους με συντονισμένη και κοινή δράση μέσω του Συμβουλίου Σένγκεν και, επίσης, θα διευκολύνουν τη στενή παρακολούθηση της προόδου που σημειώνεται για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου εφαρμογής των κανόνων Σένγκεν.
- (4) Λαμβάνοντας υπόψη την αξιολόγηση της Επιτροπής στην έκθεση για την κατάσταση του Σένγκεν και υπό το πρίσμα της επείγουσας δράσης που απαιτείται σε ορισμένους τομείς, κρίνεται σκόπιμο να επικεντρωθεί η συντονισμένη δράση στα εξής: ολοκλήρωση της εδραίωσης του πλαισίου διακυβέρνησης Σένγκεν· ενίσχυση των δράσεων για τη βελτίωση της ετοιμότητας του χώρου Σένγκεν με ανθεκτικότερα εξωτερικά σύνορα, ώστε να διασφαλιστεί η πλήρης συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ· ολοκλήρωση της ψηφιοποίησης της αρχιτεκτονικής Σένγκεν για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης, με παράλληλη διασφάλιση υψηλών προτύπων ασφάλειας για τους πολίτες της Ένωσης· επιτάχυνση των συλλογικών αντιδράσεων για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των κοινών κινδύνων για τη μετανάστευση και την

ασφάλεια, μεταξύ άλλων μέσω της αυξημένης αστυνομικής συνεργασίας και ενός πιο αποτελεσματικού και βιώσιμου συστήματος της ΕΕ για τις επιστροφές.

- (5) Οι στέρεες εθνικές δομές και διεργασίες διακυβέρνησης στα κράτη μέλη που υποστηρίζουν την αποτελεσματική εφαρμογή εθνικών στρατηγικών για την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων και την ασφάλεια αποτελούν προϋπόθεση για την αποτελεσματική διακυβέρνηση Σένγκεν. Οι εθνικές και ευρωπαϊκές ικανότητες αντιμετώπισης πρέπει να ενισχυθούν και να αναπτυχθούν περαιτέρω για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση της αντικανονικής μετανάστευσης και των δευτερογενών μετακινήσεων. Απαιτούνται επίσης περαιτέρω προσπάθειες για την καταπολέμηση του διασυνοριακού εγκλήματος και των απειλών κατά της ασφάλειας με πιο ολοκληρωμένο τρόπο.
- (6) Ο έλεγχος των συνόρων στα εξωτερικά σύνορα είναι προς το συμφέρον όχι μόνο του κράτους μέλους στα εξωτερικά σύνορα του οποίου πραγματοποιείται, αλλά και του χώρου Σένγκεν συνολικά. Η πλήρης θέση σε λειτουργία της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής αποτελεί προτεραιότητα για την Ένωση. Ως εκ τούτου, το μόνιμο σώμα και οι ικανότητες για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή θα πρέπει να ολοκληρωθούν ταχέως, ώστε να επιτευχθεί ο στόχος ενός μόνιμου σώματος που θα αποτελείται από 8 000 άτομα έως το 2025, ενόψει της επίτευξης του επιδιωκόμενου στόχου που είναι τα 10 000 άτομα έως το 2027. Επιπλέον, πρέπει να αντιμετωπιστούν επειγόντως οι υφιστάμενες ελλείψεις στους ανθρώπινους πόρους, καθώς και στον τεχνικό εξοπλισμό, τόσο σε ενωσιακό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Τα κράτη μέλη πρέπει να εγγυηθούν την αποτελεσματική εφαρμογή των εθνικών σχεδίων ικανοτήτων, τα οποία πρέπει να επικαιροποιηθούν σύμφωνα με τον πρόσφατα εγκριθέντα «χάρτη πορείας για την ανάπτυξη ικανοτήτων της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής», ώστε τα σχέδια αυτά να αντικατοπτρίζουν την πιθανή εξέλιξη της κατάστασης στα εξωτερικά σύνορα και τις σχετικές προκλήσεις.
- (7) Οι αξιολογήσεις του Σένγκεν έχουν εντοπίσει τρωτά σημεία στη χρήση των βάσεων δεδομένων, ιδίως του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν και του Συστήματος Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις, τα οποία συνιστούν σημαντικό κενό ασφάλειας. Οι ελλείψεις στους ελέγχους εγγράφων και την επαλήθευση της ταυτότητας οδηγούν σε απειλές και εσφαλμένες διαδικασίες που δεν εντοπίζονται. Αυτό ισχύει για τις αιτήσεις θεώρησης, τους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα, την επιστροφή υπηκόων τρίτων χωρών που δεν έχουν νόμιμο δικαίωμα παραμονής, τις ενέργειες επιβολής του νόμου και, γενικότερα, την καταχώριση στις αρχές των κρατών μελών. Απαιτούνται προσπάθειες για να διασφαλιστεί ότι τα σχετικά δεδομένα εισάγονται στις βάσεις δεδομένων, σύμφωνα με τις υφιστάμενες απαιτήσεις, και να βελτιωθούν οι ικανότητες και οι διαδικασίες για την πλήρη αξιοποίηση των διαθέσιμων δεδομένων, ιδίως για την αποτελεσματική ταυτοποίηση και επαλήθευση των προσώπων και των εγγράφων τους. Η εφαρμογή της αρχιτεκτονικής διαλειτουργικότητας θα συμβάλει επίσης στην καταπολέμηση της υποκλοπής ταυτότητας.
- (8) Η αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ..../... [κανονισμός για τον έλεγχο διαλογής] απαιτεί από τα κράτη μέλη να λάβουν άμεσα μέτρα για να διασφαλίσουν την αποτελεσματική θέση σε εφαρμογή όλων των ικανοτήτων και διαδικασιών έως το 2025. Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει σταδιακά να αρχίσουν να διαθέτουν κατάλληλο προσωπικό, επαρκείς πόρους, μεταξύ άλλων για τον ανεξάρτητο φορέα παρακολούθησης των θεμελιωδών δικαιωμάτων, καθώς και επαρκείς υποδομές.

- (9) Η ενίσχυση της σταθερότητας στις γειτονικές χώρες της ΕΕ και πέραν αυτών συμβάλλει στην ασφάλεια της ίδιας της ΕΕ. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να ενισχυθεί η συνεργασία για την αντιμετώπιση της αντικανονικής μετανάστευσης και την καταπολέμηση του διασυνοριακού εγκλήματος, συμπεριλαμβανομένης της παράνομης διακίνησης μεταναστών, με βασικές χώρες κατά μήκος των οδών της αντικανονικής μετανάστευσης. Μεταξύ άλλων, η Ένωση πρέπει να συνάψει ταχέως τις αναγκαίες συμφωνίες περί καθεστώτος, ιδίως με τη Σερβία και τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, οι οποίες επιτρέπουν την αποστολή συνοριοφυλάκων του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Frontex) με εκτελεστικές αρμοδιότητες. Επιπλέον, ο Frontex θα πρέπει να συμφωνήσει σχετικά με ρυθμίσεις συνεργασίας με βασικές χώρες-εταίρους, μεταξύ άλλων στη Δυτική Αφρική (Σενεγάλη και Μαυριτανία), στα Δυτικά Βαλκάνια (επικαιροποιήσεις των υφιστάμενων ρυθμίσεων συνεργασίας) και με χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, όπως η Αρμενία.
- (10) Οι ευρωπαϊκοί και εθνικοί αξιωματικοί σύνδεσμοι μετανάστευσης και ασφάλειας που αποστέλλονται σε τρίτες χώρες έχουν ουσιαστική σημασία για τη βελτίωση της εικόνας του χώρου Σένγκεν σχετικά με τις τρέχουσες απειλές. Ωστόσο, τα κράτη μέλη δεν χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τις πληροφορίες που παρέχουν οι εν λόγω αξιωματικοί σύνδεσμοι στο έπακρο, καθώς η συλλογή πληροφοριών είναι κατακερματισμένη και ελλιπής. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να μεγιστοποιηθεί η συμβολή των αξιωματικών συνδέσμων στην αντιμετώπιση των προτεραιοτήτων και των αναγκών της ΕΕ, μέσω της χαρτογράφησης και της στρατηγικής βελτιστοποίησης των αποστολών, των εντολών και των απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων. Οι προσπάθειες αυτές περιλαμβάνουν πιο στοχευμένη χρήση των αξιωματικών συνδέσμων των αερολιμένων, οι οποίοι εκτελούν ουσιαστικά καθήκοντα για τον εντοπισμό της αντικανονικής μετανάστευσης και τη στήριξη των δραστηριοτήτων επιβολής της νομοθεσίας. Επιπλέον, τα δίκτυα των διαφόρων αξιωματικών συνδέσμων σε τρίτες χώρες θα πρέπει να ενισχυθούν στο πλαίσιο του συντονιστικού ρόλου των αντιπροσωπειών της ΕΕ. Με τον τρόπο αυτό θα καλυφθούν τα κενά στον τομέα των πληροφοριών και θα συγκεντρωθούν οι επί του παρόντος κατακερματισμένες στρατηγικές και επιχειρησιακές γνώσεις, για να εξασφαλιστεί η δέουσα ετοιμότητα και η αποτελεσματική λήψη αποφάσεων για τη διαχείριση των συνόρων, τη μετανάστευση και την ασφάλεια.
- (11) Το EUROSUR είναι το κεντρικό πλαίσιο για την ανταλλαγή πληροφοριών και την επιχειρησιακή συνεργασία που χρησιμοποιείται για τον εντοπισμό, την πρόληψη και την καταπολέμηση της αντικανονικής μετανάστευσης και του διασυνοριακού εγκλήματος. Είναι σημαντικό όλα τα κράτη μέλη να εντείνουν τη συμβολή τους στο EUROSUR, μεταξύ άλλων όσον αφορά το διασυνοριακό έγκλημα, για τη βελτίωση της εθνικής και ευρωπαϊκής επίγνωσης της κατάστασης και της ικανότητας της ΕΕ να αντιδρά στα εξωτερικά σύνορα. Όσον αφορά την προσυνοριακή περιοχή¹, η συλλογή και ανταλλαγή πληροφοριών με τον Frontex, μεταξύ κρατών μελών και, κατά περίπτωση, με χώρες-εταίρους πρέπει να ενισχυθεί με τη χρήση ειδικών εικόνων της κατάστασης στο πλαίσιο του EUROSUR. Για να εξασφαλιστεί η ομαλή συνεργασία που θα εγγυάται την ορθή και τακτική παροχή πληροφοριών με τις αρχές τρίτων χωρών, το μοντέλο EUROSUR θα πρέπει να προωθηθεί στις χώρες-εταίρους τόσο από τα κράτη μέλη όσο και από τον Frontex.

¹ Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 13 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1896, ως «προσυνοριακή περιοχή» νοείται η γεωγραφική περιοχή πέραν των εξωτερικών συνόρων που είναι σημαντική για τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων μέσω ανάλυσης κινδύνου και επίγνωσης της κατάστασης.

- (12) Η έγκαιρη έναρξη λειτουργίας του συστήματος εισόδου-εξόδου (ΣΕΕ) το φθινόπωρο του 2024 και του Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφοριών και Αδειοδότησης Ταξιδιού (ETIAS) κατά το πρώτο εξάμηνο του 2025 θα ενισχύσει τα εξωτερικά σύνορα και την εσωτερική μας ασφάλεια. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα σημεία διέλευσης των συνόρων πρέπει να είναι πλήρως προετοιμασμένα και εξοπλισμένα, ενώ οι διαδικασίες πρέπει να αξιοποιούν πλήρως τις δυνατότητες αυτοματοποίησης, ώστε να διασφαλίζεται η ταχεία και αποτελεσματική διεκπεραίωση των ταξιδιωτικών ροών. Μόλις τεθούν σε λειτουργία τα νέα συστήματα, καθώς και η διαλειτουργικότητά τους, τα κράτη μέλη, η Επιτροπή και ο eu-LISA θα παρακολουθούν την αποτελεσματική εφαρμογή τους, ιδίως μέσω του μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης Σένγκεν.
- (13) Οι προσπάθειες για τον ψηφιακό μετασχηματισμό του χώρου Σένγκεν θα πρέπει να εξεταστούν μαζί με την επικείμενη πρωτοβουλία της Επιτροπής σχετικά με την ψηφιοποίηση των ταξιδιωτικών εγγράφων και τη διευκόλυνση των ταξιδιών, όπως ανακοινώθηκε στη στρατηγική Σένγκεν του 2021². Η πρωτοβουλία αυτή θα επιτρέψει στην Ένωση να διαμορφώσει μελλοντικά παγκόσμια πρότυπα για την απρόσκοπτη και ασφαλή μετακίνηση, θεσπίζοντας ενιαίο πρότυπο για τα ψηφιακά ταξιδιωτικά έγγραφα.
- (14) Σ' έναν χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, οι πολίτες θα πρέπει να μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα και με ασφάλεια μεταξύ των κρατών μελών. Με βάση τη σημαντική πρόοδο που έχει σημειωθεί για την επίτευξη αυτού του στόχου από τα κράτη μέλη με την υποστήριξη του συντονιστή Σένγκεν, είναι πλέον αναγκαίο να αξιοποιηθούν πλήρως οι νέες δυνατότητες που περιλαμβάνονται στον [αναθεωρημένο κώδικα συνόρων του Σένγκεν] και να μεγιστοποιηθούν τα μέτρα που περιέχονται στη σύσταση της Επιτροπής για τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά σοβαρές απειλές για την εσωτερική ασφάλεια και τη δημόσια τάξη στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα³. Στο πλαίσιο αυτό, σε ολόκληρο τον χώρο Σένγκεν, πρέπει να θεσπιστούν περιφερειακές πρωτοβουλίες σύμφωνα με μια προσέγγιση που θα καλύπτει το σύνολο της διαδρομής, ώστε τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν τις σχετικές προκλήσεις να συμφωνήσουν και να εφαρμόσουν κοινά μέτρα για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του διασυνοριακού εγκλήματος και των δευτερογενών μετακινήσεων. Για να είναι επιτυχείς αυτές οι περιφερειακές πρωτοβουλίες, όλα τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόσουν πλήρως τις συστάσεις που ορίζονται στη σύσταση (ΕΕ) 2022/915 του Συμβουλίου σχετικά με την επιχειρησιακή συνεργασία στον τομέα της επιβολής του νόμου⁴ και τις διατάξεις της οδηγίας (ΕΕ) 2023/977 σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου των κρατών μελών⁵ μετά τη λήξη της προθεσμίας για τη μεταφορά της στο εθνικό δίκαιο στις 12 Δεκεμβρίου 2024.
- (15) Το 2023 καταβλήθηκαν σημαντικές προσπάθειες για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της επιστροφής με αύξηση άνω του 15 % του αριθμού των αποτελεσματικών επιστροφών, αν και η πρόοδος ποικίλλει μεταξύ των κρατών μελών και ο συνολικός αριθμός των επιστροφών παραμένει χαμηλός. Επί του παρόντος, το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν περιέχει περίπου 300 000 καταχωρίσεις επιστροφής που αντιστοιχούν σε αποφάσεις επιστροφής οι οποίες δεν έχουν ανασταλεί και, ως εκ

² Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο «Στρατηγική προς έναν πλήρως λειτουργικό και ανθεκτικό χώρο Σένγκεν», 2 Ιουνίου 2021, [COM(2021) 277 final].

³ C(2023) 8139 final.

⁴ EE L 158 της 13.6.2022, σ. 53.

⁵ EE L 134 της 22.5.2023, σ. 1.

τούτου, είναι εκτελεστές, οι περισσότερες από τις οποίες εκδόθηκαν από τα κράτη μέλη το 2023. Το 2023 η Επιτροπή και τα κράτη μέλη ενέτειναν τις προσπάθειές τους να διερευνήσουν και να αξιοποιήσουν πλήρως όλες τις διαθέσιμες επιλογές για την ενίσχυση της αμοιβαίας αναγνώρισης των αποφάσεων επιστροφής, με βάση τη σύσταση της Επιτροπής του Μαρτίου 2023⁶ και με τη διευκόλυνση των νέων καταχωρίσεων επιστροφής στο σύστημα πληροφοριών Σένγκεν.

- (16) Στο πλαίσιο των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που απορρέουν από τις αξιολογήσεις Σένγκεν, διατυπώθηκε σύσταση σε αρκετά κράτη μέλη να βελτιώσουν τον συντονισμό και να περιορίσουν τον κατακερματισμό των στρατηγικών και επιχειρησιακών διαδικασιών σε εθνικό επίπεδο, καθώς και να αξιοποιήσουν πλήρως τα εργαλεία της ΕΕ για πιο αποτελεσματικές επιστροφές. Για να διασφαλιστεί η συμπληρωματικότητα της δράσης και μια ολιστική προσέγγιση, ο συντονιστής επιστροφών της ΕΕ ανέπτυξε έναν «χάρτη πορείας για τις επιστροφές» με στοχευμένες δράσεις, ο οποίος εφαρμόζεται επί του παρόντος με τη στήριξη του Frontex και των κρατών μελών μέσω του δικτύου υψηλού επιπέδου για τις επιστροφές. Σύμφωνα με την επιχειρησιακή στρατηγική για αποτελεσματικότερες επιστροφές⁷, είναι αναγκαίο να τεθεί σε εφαρμογή ένας πιο προβλέψιμος και κοινός στρατηγικός σχεδιασμός των επιστροφών υπό την ηγεσία του Frontex.
- (17) Κατά την εφαρμογή της παρούσας σύστασης, τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη και οργανισμοί πρέπει να διασφαλίζουν την πλήρη συμμόρφωση με τους ισχύοντες κανόνες για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ειδικότερα, πρέπει να διασφαλίζουν ότι η αυξημένη ανταλλαγή πληροφοριών από τις αρχές επιβολής του νόμου και τις δικαστικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, πραγματοποιείται με πλήρη σεβασμό των απαιτήσεων και των εντολών των αντίστοιχων αρχών όσον αφορά την προστασία των δεδομένων. Οι αρχές που διαχειρίζονται και χρησιμοποιούν συστήματα ΤΠ μεγάλης κλίμακας πρέπει να διασφαλίζουν την τήρηση των απαιτήσεων προστασίας των δεδομένων στην πράξη και την τακτική παρακολούθηση της συμμόρφωσης.
- (18) Διατίθεται στήριξη σε επίπεδο Ένωσης για την εφαρμογή της παρούσας σύστασης, μεταξύ άλλων μέσω των διαθέσιμων Ταμείων Εσωτερικών Υποθέσεων της Ένωσης, και συγκεκριμένα του μέσου για τη διαχείριση των συνόρων και την πολιτική θεωρήσεων⁸, του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας⁹ και του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης¹⁰, καθώς και μέσω της χρηματοδότησης της έρευνας και της καινοτομίας μέσω του προγράμματος-πλαίσιου της ΕΕ για την έρευνα «Ορίζων Ευρώπη»¹¹. Για την υπόλοιπη περίοδο υλοποίησης των εν λόγω Ταμείων, μεταξύ

⁶ C(2023) 1763 final της 16.3.2023.

⁷ COM(2023) 45 final.

⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1148 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 2021, για τη θέσπιση, ως μέρους του Ταμείου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων, του Μέσου Χρηματοδοτικής Στήριξης για τη Διαχείριση των Συνόρων και την Πολιτική Θεωρήσεων (ΕΕ L 251 της 15.7.2021, σ. 48).

⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1149 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 2021, για τη θέσπιση του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας (ΕΕ L 251 της 15.7.2021, σ. 94).

¹⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1147 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 2021, για τη θέσπιση του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (ΕΕ L 251 της 15.7.2021, σ. 1).

¹¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/695 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαίσιου έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη» και των

άλλων με την ευκαιρία της επικείμενης ενδιάμεσης επανεξέτασης των Ταμείων Εσωτερικών Υποθέσεων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να δώσουν προτεραιότητα στη χρήση των χορηγούμενων ποσών για την αντιμετώπιση των δράσεων που προτείνει η παρούσα σύσταση. Επιπλέον, οι πρόσθετες χρηματοδοτικές ανάγκες θα αξιολογηθούν υπό το πρίσμα των εξελισσόμενων συνθηκών. Επιχειρησιακή υποστήριξη προς τα κράτη μέλη διατίθεται επίσης μέσω των σχετικών οργανισμών ΔΕΥ.

- (19) Η εφαρμογή της παρούσας σύστασης θα πρέπει να παρακολουθείται από το Συμβούλιο, με τα κράτη μέλη, την Επιτροπή και τους αρμόδιους οργανισμούς ΔΕΥ να υποβάλλουν τακτικά εκθέσεις σχετικά με συγκεκριμένους άξονες εργασίας. Τα αποτελέσματα και η συνέχεια που θα δοθεί στις δραστηριότητες αξιολόγησης Σένγκεν θα ενσωματωθούν σ' αυτή τη διαδικασία.
- (20) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη ΣΛΕΕ, η Δανία δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας σύστασης και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της. Δεδομένου ότι η παρούσα σύσταση αναπτύσσει περαιτέρω το κεκτημένο του Σένγκεν, η Δανία πρέπει να αποφασίσει, σύμφωνα με το άρθρο 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, εντός έξι μηνών αφότου το Συμβούλιο αποφασίσει επί της παρούσας σύστασης, αν θα την εφαρμόσει.
- (21) Η παρούσα σύσταση δεν συνιστά ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν στις οποίες συμμετέχει η Ιρλανδία, σύμφωνα με την απόφαση 2002/192/EK του Συμβουλίου¹². Ως εκ τούτου, η Ιρλανδία δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας απόφασης και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.
- (22) Όσον αφορά την Κύπρο, το σημείο 4 της παρούσας σύστασης συνιστά πράξη που αναπτύσσει περαιτέρω το κεκτημένο Σένγκεν, κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 2 της πράξης προσχώρησης του 2003.
- (23) Όσον αφορά την Ισλανδία και τη Νορβηγία, η παρούσα σύσταση αποτελεί ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν, κατά την έννοια της συμφωνίας που έχει συναφθεί από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη Δημοκρατία της Ισλανδίας και το Βασίλειο της Νορβηγίας για τη σύνδεση των δύο αυτών κρατών με την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν¹³, οι οποίες διατάξεις εμπίπτουν στους τομείς στους οποίους αναφέρεται το άρθρο 1 της απόφασης 1999/437/EK του Συμβουλίου¹⁴.
- (24) Όσον αφορά την Ελβετία, η παρούσα σύσταση συνιστά ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν, κατά την έννοια της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας προς την υλοποίηση, την εφαρμογή και

κανόνων συμμετοχής και διάδοσής του και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1290/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 (ΕΕ L 170 της 12.5.2021, σ. 1).

Απόφαση 2002/192/EK του Συμβουλίου, της 28ης Φεβρουαρίου 2002, σχετικά με το αίτημα της Ιρλανδίας να συμμετέχει σε ορισμένες από τις διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν (ΕΕ L 64 της 7.3.2002, σ. 20).

¹³ ΕΕ L 176 της 10.7.1999, σ. 36.

¹⁴ Απόφαση 1999/437/EK του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1999, σχετικά με ορισμένες λεπτομέρειες εφαρμογής της συμφωνίας που έχει συναφθεί από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη Δημοκρατία της Ισλανδίας και το Βασίλειο της Νορβηγίας για τη σύνδεση των δύο αυτών κρατών, με την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν (ΕΕ L 176 της 10.7.1999, σ. 31).

την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν¹⁵, οι οποίες διατάξεις εμπίπτουν στον τομέα στον οποίο αναφέρεται το άρθρο 1 της απόφασης 1999/437/EK σε συνδυασμό με το άρθρο 3 της απόφασης 2008/146/EK του Συμβουλίου¹⁶.

- (25) Όσον αφορά το Λιχτενστάιν, η παρούσα σύσταση αποτελεί ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν, κατά την έννοια του πρωτοκόλλου μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της Ελβετικής Συνομοσπονδίας και του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν για την προσχώρηση του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν στη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας προς τη θέση σε ισχύ, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν¹⁷, οι οποίες διατάξεις εμπίπτουν στον τομέα που αναφέρεται στο άρθρο 1 της απόφασης 1999/437/EK σε συνδυασμό με το άρθρο 3 της απόφασης 2011/350/ΕΕ¹⁸,

ΣΥΝΙΣΤΑ:

Στα κράτη μέλη, ενεργώντας μεμονωμένα, μεταξύ άλλων μέσω της εφαρμογής των συστάσεων που εκδόθηκαν σύμφωνα με τις αξιολογήσεις που διενεργούνται δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2022/922, και συλλογικά στο πλαίσιο του Συμβουλίου Σένγκεν, κατά την περίοδο 2024-2025:

1. Να εδραιώσουν το **πλαίσιο διακυβέρνησης Σένγκεν** για την προώθηση υψηλότερου επιπέδου υλοποίησης των κοινών προτεραιοτήτων και της αρχιτεκτονικής Σένγκεν και για τη συνεισφορά στην ολοκλήρωση του χώρου του Σένγκεν, με
 - α) την ενίσχυση της συνέχειας που δίνεται στις συνόδους του Συμβουλίου Σένγκεν, επιτυγχάνοντας συμφωνία επί κοινών γραμμών δράσης με την έκθεση για την κατάσταση του Σένγκεν που εγκρίθηκε από την Επιτροπή και ενσωματώνοντας τακτική παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων μέσω του βαρόμετρου Σένγκεν+ και του πίνακα αποτελεσμάτων Σένγκεν·
 - β) τη συνεργασία με τον συντονιστή Σένγκεν για τη στήριξη της εφαρμογής των διορθωτικών μέτρων που απορρέουν από τις αξιολογήσεις Σένγκεν, μέσω της αποτελεσματικότερης χρήσης του πίνακα αποτελεσμάτων Σένγκεν, μεταξύ άλλων μέσω της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών και των διδαγμάτων που αντλήθηκαν·

¹⁵ ΕΕ L 53 της 27.2.2008, σ. 52.

¹⁶ Απόφαση 2008/146/EK του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2008, για τη σύναψη εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας προς την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν (ΕΕ L 53 της 27.2.2008, σ. 1).

¹⁷ ΕΕ L 160 της 18.6.2011, σ. 21.

¹⁸ Απόφαση 2011/350/ΕΕ του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2011, για τη σύναψη, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του πρωτοκόλλου μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της Ελβετικής Συνομοσπονδίας και του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν για την προσχώρηση του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν στη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας προς τη θέση σε ισχύ, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν, όσον αφορά την κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα και την κυκλοφορία των προσώπων (ΕΕ L 160 της 18.6.2011, σ. 19).

- γ) με την καθιέρωση εθνικών δομών και διαδικασιών διακυβέρνησης, υπό τον συντονισμό ανώτερων υπαλλήλων με στρατηγική ευθύνη για τον χώρο Σένγκεν, και στήριξη της αποτελεσματικής εφαρμογής των ευρωπαϊκών στρατηγικών για την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων και την ασφάλεια.
 - δ) με τη διασφάλιση της προσεκτικής παρακολούθησης και, κατά περίπτωση, της έγκαιρης έκδοσης αποφάσεων, σε περιπτώσεις όπου, μετά την ολοκλήρωση της πρώτης αξιολόγησης Σένγκεν, διαπιστώνεται ότι πληρούνται οι αναγκαίες προϋποθέσεις για την εφαρμογή των σχετικών μερών του κεκτημένου του Σένγκεν, και ιδίως για τη λήψη τελικής απόφασης και τον καθορισμό κατάλληλης ημερομηνίας για την άρση των ελέγχων στα εσωτερικά χερσαία σύνορα της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας με άλλα κράτη μέλη.
2. Να ενισχύσουν την ετοιμότητα, την ασφάλεια και την ανθεκτικότητα στα **εξωτερικά σύνορα**, μεταξύ άλλων μέσω της βελτιωμένης συνεργασίας με τρίτες χώρες, με
- α) τη στήριξη της λειτουργίας αξιωματικών συνδέσμων της ΕΕ που μπορούν να λειτουργούν υπό την αιγίδα των αντιπροσωπειών της ΕΕ και να παρέχουν στρατηγική καθοδήγηση και συντονισμό, αξιοποιώντας με τον τρόπο αυτό τις πληροφορίες που παρέχουν οι αξιωματικοί σύνδεσμοι μετανάστευσης και ασφάλειας σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο·
 - β) την αύξηση της επιχειρησιακής παρουσίας σε τρίτες χώρες προτεραιότητας, μεταξύ άλλων μέσω αξιωματικών συνδέσμων αερολιμένων, με τη σύναψη των αναγκαίων συμφωνιών και ρυθμίσεων ή εταιρικών σχέσεων για την καλύτερη διαχείριση των συνόρων, της μετανάστευσης, της επιστροφής και των απειλών κατά της ασφάλειας, διασφαλίζοντας τον σεβασμό των υποχρεώσεων που απορρέουν από τα θεμελιώδη δικαιώματα·
 - γ) την ενίσχυση της συνεργασίας με τρίτες χώρες για την ανταλλαγή πληροφοριών μέσω του EUROSUR με τη σύναψη διμερών και πολυμερών συμφωνιών με τρίτες χώρες προτεραιότητας για την αποτελεσματικότερη καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών και του διασυνοριακού εγκλήματος, καθώς και για την πρόληψη της αντικανονικής μετανάστευσης και των δευτερογενών μετακινήσεων·
 - δ) την άρση των περιορισμών στην αποτελεσματικότητα της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, ιδίως εκείνων που σχετίζονται με τις εθνικές ικανότητες σε ευθυγράμμιση με τον νέο «Χάρτη πορείας για την ανάπτυξη ικανοτήτων» και εκείνων που αφορούν την έγκαιρη ανάπτυξη του μόνιμου σώματος που θα αποτελείται από 8 000 άτομα έως το 2025 και 10 000 έως το 2027, με την προδραστική εφαρμογή των μέτρων που προσδιορίζονται στην αξιολόγηση του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή¹⁹.
 - ε) τη διάθεση επαρκών πόρων και ικανοτήτων για τις διαδικασίες στα σύνορα και τις διαδικασίες επιστροφής, συμπεριλαμβανομένου του ανεξάρτητου μηχανισμού παρακολούθησης, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική εφαρμογή της αναθεωρημένης νομοθεσίας, ιδίως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ..../... [κανονισμός για τον έλεγχο διαλογής], του κανονισμού (ΕΕ)

¹⁹ Ειδικότερα, τα μέτρα 17-19 και 32-25 του SWD (2024) 75 final (παράρτημα του εγγράφου COM/2024/75 final).

αριθ....../... [κώδικας συνόρων του Σένγκεν] και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ....../... [κανονισμός για την αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης].

3. Να εδραιώσουν την **ψηφιοποίηση** των διαδικασιών και των συστημάτων για την αύξηση της ασφάλειας και της αποτελεσματικότητας στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ και εντός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, καθώς και τη λήψη αποφάσεων βάσει πληροφοριών, με
- α) τη βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών σε πραγματικό χρόνο μεταξύ των αρχών σε εθνικό επίπεδο και με αρχές σε ολόκληρη την ΕΕ, καθώς και με την πλήρη αξιοποίηση των εργαλείων διαλειτουργικότητας, ώστε να διασφαλίζεται ότι όλοι οι αναγκαίοι έλεγχοι διενεργούνται αποτελεσματικά·
 - β) τη διάθεση των αναγκαίων πόρων για τη μεγιστοποίηση της αποτελεσματικής χρήσης των συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ για τα σύνορα, τη μετανάστευση και την ασφάλεια για τη στήριξη της διεκπεραίωσης των θεωρήσεων, των συνοριακών ελέγχων και της αποτελεσματικής επιστροφής των υπηκόων τρίτων χωρών·
 - γ) τη διασφάλιση της ύπαρξης του εξοπλισμού, των διαδικασιών και των συστημάτων που επιτρέπουν την έγκαιρη και αποτελεσματική εφαρμογή του Συστήματος Εισόδου/Εξόδου και του ETIAS και δρομολόγηση ενημερωτικών εκστρατειών για την ευαισθητοποίηση των ταξιδιωτών και των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με τις νέες διαδικασίες.
4. Να διασφαλίζουν την ομαλή λειτουργία του χώρου Σένγκεν χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα με την ενίσχυση της καταπολέμησης του **διασυνοριακού εγκλήματος** σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την επιχειρησιακή συνεργασία²⁰ στον τομέα της επιβολής του νόμου και τη σύσταση της Επιτροπής του Νοεμβρίου 2023²¹, με
- α) τη θέσπιση πρωτοβουλιών περιφερειακής συνεργασίας για την εφαρμογή της προσέγγισης που καλύπτει το σύνολο της διαδρομής για την αύξηση των κοινών μέτρων βάσει κοινού σχεδιασμού που καθορίζεται μέσω κοινής ανάλυσης κινδύνου·
 - β) τη στήριξη των δεσμεύσεων και των αξόνων εργασίας που προσδιορίστηκαν στο πλαίσιο της παγκόσμιας συμμαχίας για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών με σκοπό την ενίσχυση της καταπολέμησης των δικτύων παράνομης διακίνησης μεταναστών με βασικούς εταίρους κατά μήκος των οδών αντικανονικής μετανάστευσης, συμπεριλαμβανομένου του φαινομένου της ψηφιακής παράνομης διακίνησης·
 - γ) την καθιέρωση εμπειριστατωμένης ανάλυσης κινδύνου σχετικά με το διασυνοριακό έγκλημα και την ενίσχυση της επίγνωσης της κατάστασης μέσω της σύνδεσης των πληροφοριών και των στοιχείων που συλλέγονται στα εξωτερικά σύνορα και εντός του χώρου Σένγκεν σε μια (εθνική) εικόνα της κατάστασης, καθώς και με την ανάπτυξη της συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των ενισχυμένων ενιαίων σημείων επαφής, με τα εθνικά κέντρα συντονισμού και τα κέντρα αστυνομικής και τελωνειακής συνεργασίας

²⁰ Σύσταση (ΕΕ) 2022/915 του Συμβουλίου, της 9ης Ιουνίου 2022, σχετικά με την επιχειρησιακή συνεργασία στον τομέα της επιβολής του νόμου (ΕΕ L 158 της 13.6.2022, σ. 53).

²¹ C(2023) 8139 final.

σε όλα τα κράτη μέλη μέσω της εφαρμογής δικτύου ασφαλούς ανταλλαγής πληροφοριών (SIENA)·

- δ) τη σταδιακή κατάργηση των μακροχρόνιων ελέγχων που διενεργούνται σε ορισμένα τμήματα των εσωτερικών συνόρων, σύμφωνα με το νέο ενισχυμένο πλαίσιο που προβλέπεται στον αναθεωρημένο κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

5. Να συμβάλουν στην αποτελεσματικότερη λειτουργία του **κοινού συστήματος της ΕΕ για τις επιστροφές** με βάση μια καλύτερα ολοκληρωμένη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, με

- α) τη λήψη μέτρων για να διασφαλιστεί ότι μια απόφαση επιστροφής ή σχετικά μέρη αυτής μπορούν να κοινοποιηθούν κατόπιν αιτήματος κράτους μέλους για συμπληρωματικές πληροφορίες κατόπιν καταχώρισης με σκοπό την επιστροφή στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν, ιδίως με σκοπό τη διευκόλυνση της αμοιβαίας αναγνώρισης, την αξιολόγηση του κινδύνου διαφυγής και την ταυτοποίηση υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που συνιστούν απειλή για την ασφάλεια·
- β) τη δραστική αύξηση και ενθάρρυνση των οικειοθελών επιστροφών μέσω της συνεχούς εφαρμογής της στρατηγικής για την υποβοηθούμενη οικειοθελή επιστροφή και επανένταξη, ιδίως με τη δημιουργία ειδικών δομών για την παροχή συμβουλών σε θέματα επιστροφής και την εξορθολογισμένη ενωσιακή στήριξη επανένταξης, με σκοπό να οικειοποιηθεί την απόφαση το επιστρέφον άτομο και να υποστηριχθούν οι τρίτες χώρες για την ανάπτυξη θεσμικών, πολιτικών και επιχειρησιακών πλαισίων και δομών για τη διασφάλιση της οικειοποίησης και της βιωσιμότητας της διαδικασίας επιστροφής και επανεισδοχής·
- γ) τη συμβολή στις στοχευμένες ενέργειες που αναλαμβάνονται δυνάμει του «Χάρτη πορείας για τις επιστροφές», μεταξύ άλλων την ενεργό στήριξη προς τον Frontex για τη δημιουργία ενός προβλέψιμου συστήματος συντονισμού, με βάση τον κοινό σχεδιασμό της χρήσης της στήριξης του Frontex από τα κράτη μέλη, έχοντας ως σκοπό την καλύτερη συγκέντρωση των πόρων σε όλες τις φάσεις της επιστροφής, συμπεριλαμβανομένης μιας πιο στρατηγικής χρήσης των επιχειρήσεων επιστροφής του Frontex, ιδίως σε τρίτες χώρες προτεραιότητας σύμφωνα με την πολιτική της ΕΕ, καθώς και την αύξηση των οικειοθελών επιστροφών·
- δ) την προδραστική συμβολή, μέσω του δικτύου υψηλού επιπέδου για τις επιστροφές, στο έργο του συντονιστή επιστροφών της ΕΕ για τη θέσπιση ενός μοντέλου Σένγκεν για αποτελεσματικές επιστροφές, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης αποτελεσματικών δεικτών επιδόσεων και της ταχείας εφαρμογής των συστάσεων που απορρέουν από τη θεματική αξιολόγηση Σένγκεν του 2024 σχετικά με τις επιστροφές.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο/Η Πρόεδρος*